DİYARBAKIR VİZYON PLANI

'KEN(D/T)İNE DÖNÜŞ'

KENTSEL VİZYON PLATFORMU

KENTSEL ViZYON
PLATFORMU

‘Kentsel Vizyon ile Kurgulanan Kentler’

NEF ve Kentsel Strateji tarafından kurulan
Kentsel Vizyon Platformu
kamu, sivil ve özel sektör işbirliği ile
- bölge
- kent
- mahalle

ölçeğinde çalışmalar yaparak, yeni planlama
yaklaşımı ve modellerini tartışmaya açmaktadır.

81 KENT ViZYON

www.kentselvizyon.org

“Diyarbakır Vizyon Planı”
‘Kentsel Strateji’ tarafından geliştirilen
kapsam ve içerik çerçevesinde,
A. Faruk Göksu ve Sıla Akalp’in
Stüdyo 33’te verdiği eğitimler sonucunda
Oya Tabanoğlu tarafından hazırlanmıştır.

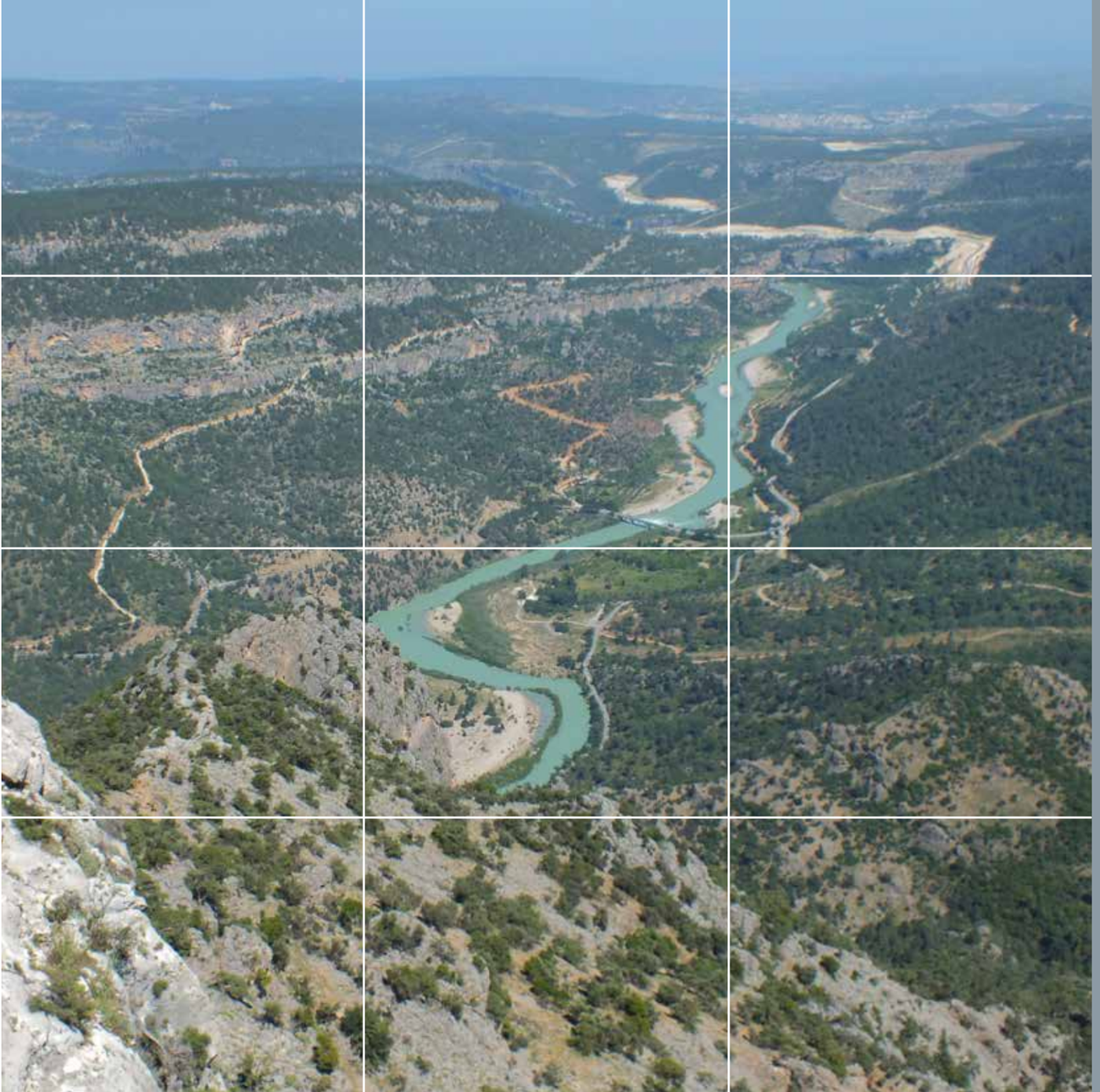

01 ANALİTİK BAKIŞ 07
Stratejik Göstergeler
10 Temel Sorun ve Fırsat
BEK Analizi

02 STRATEJİK BAKIŞ 15
Bölgesel İşbirliği
Kent Kurgusu

03 VİZYON 20
Bölgesel Vizyon
Kentsel Vizyon

04 3x3 VİZYON ve EYLEM ÇERÇEVESİ 23
Vizyon Çerçevesi
Eylem Çerçevesi

05 DİYARBAKIR'IN GELECEĞİ İÇİN 34
10 TEMEL İLKE

"İş bu katalogda kullanılan materyaller, sosyal sorumluluk projesi kapsamında kullanılmıştır. Ticari amaçla kullanılamaz."

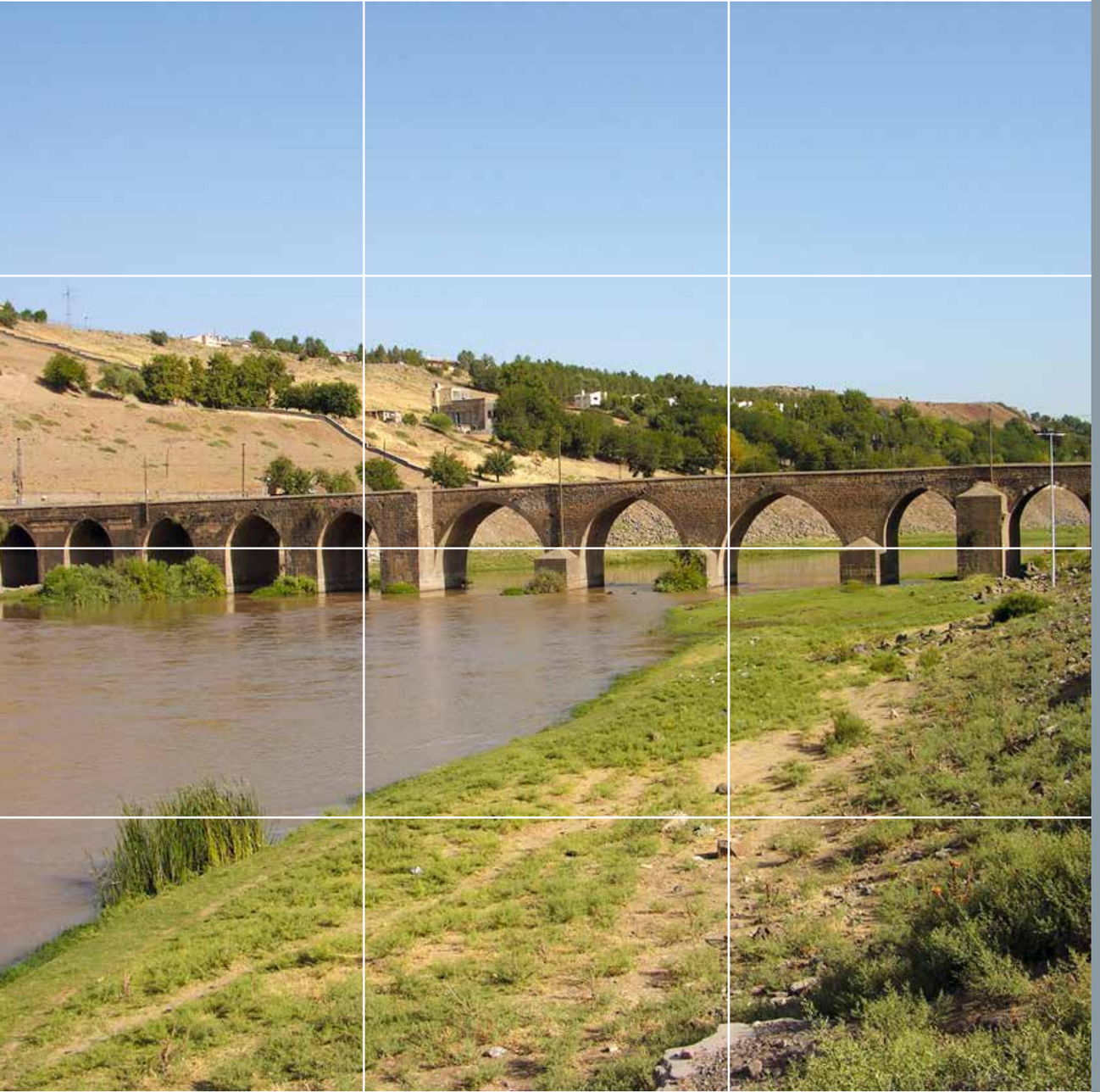

BÖLÜM 01

ANALİTİK BAKIŞ

Stratejik Göstergeler

10 Temel Sorun ve Fırsat

BEK Analizi

STRATEJİK GÖSTERGELER

Nüfus:
1.600.000 kişi

Ekonomik Değerler:
-Madencilik
-Sanayi
-Tarım ve Hayvancılık
-Kültür ve Turizm
-Ulaştırma

Sosyal Altyapı
-18 Üniversite (201.000 öğrenci)
-6 Teknopark
-71 Hastane
-5 OSB

Tarihsel Değerler:
- Amida
- Erkanikana
- Çayönü
- Silva
- Lice
- Pasur
- Kocaköy
- İngilene
- Diyarbakır ve Çermik Kalesi
- Köprüler
- Burçlar ve Kapılar
- Dengbej Evi

Performans Kriterleri

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK 66
ÇEVRE 20
EKONOMİ 71
SOSYAL 73
YAŞAM KALİTESİ 58

Eğitim:
-2 Üniversite (201.000 öğrenci)

Doğal Değerler:
- Dicle Nehri
- Hevsel Bahçeleri
- Belkıs Kaplıcaları
- Çermik Kaplıcaları
- Karacadağ

Kaynak: Türkiye'nin Şehirleri Sürdürülebilirlik Araştırması, Boğaziçi Üniversitesi, 2011.

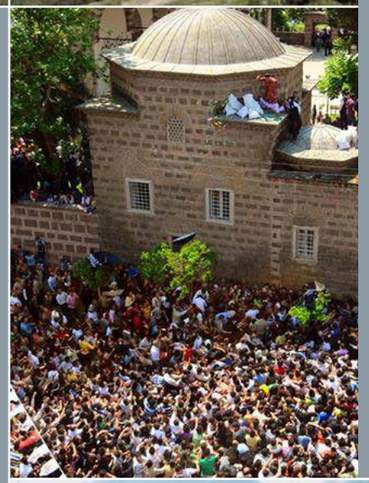

10 TEMEL SORUN

1 Göç ve yoksulluk
2 Altyapı yatırım eksikliği
3 Yanlış tanıtım politikaları
4 Tarımsal üretim değerlerinin ve verimliliğin düşük olması
5 Yenilenebilir enerji kaynakları kullanımının yaygın olmaması
6 Tarihi ve kültürel varlıkların tehdit altında olması
7 Fiziki ve teknik altyapının yetersiz olması
8 Eğitim ve sağlık altyapısının yetersiz olması
9 Yüksek yoğunluklu ve yapı kalitesi düşük konut alanları
10 Kültürel değerlerin ve kentin yeterince tanıtılmaması

10 TEMEL FIRSAT

Dış pazarlara erişim imkânı 1
Dicle Nehri ve GAP kapsamında olması 2
Doğal kaynaklar ve yer altı kaynakları 3
Kente erişim yollarının çeşitliliği 4
Verimli, sulanabilir ve düz tarım arazileri 5
Bölge kent potansiyeli 6
Kültürel varlıkların zenginliği 7
Kültürel ve demografik çeşitlilik 8
Bölgesel sağlık merkezi konumunda olması 9
Turizm potansiyeli 10

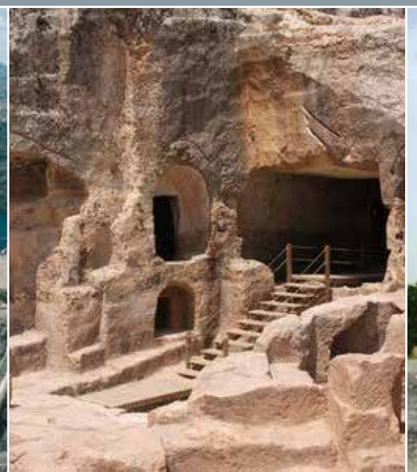

BEK ANALİZİ

Kaynak: Kentsel Strateji

Birikim
- Edebiyat
- Manaviyat
- Uygarlıkların Etkisi
- Kadın
- Gastronomi

Bereket
- Güneş
- Toprak
- Maden
- Su
- Bal

Beceri
- Kadın iş gücü
- Hedef
- Tarım
- Zanaat

Bakış
- İnanç koridoru
- Eğitim
- Bilim
- Kültürel değerler
- Kentin gelişimi

Büyüme
- Turizm
- Madencilik
- Tarım
- İstihdam
- Doğal kaynaklar

Beklenti
- Turizm havzası
- Güneş köyleri
- Tarımsal gelişim
- İhracat
- Marka kent

Ekoloji
- Dicle Nehri
- Gölet ve Akarsular
- Kaplıcalar
- Meralar
- Hevsel Bahçeleri

Ekonomi
- Madencilik
- Sanayi
- Tarım ve hayvancılık
- Turizm
- Ulaştırma

Eşitlik
- Hoşgörü
- Ana Dilde Yaşam
- Etnik Kökenler
- Sahiplenme
- Özeleştiri

Etkinleştirme
- Köylülük bilinci
- Üniversite
- Kentli bilinci
- Yerel halk

Edinim
- Fuar
- Medeniyetler geçişi
- Teknoloji
- Tarımsal çeşitlilik
- Doğal kaynaklar

Entegrasyon
- Orta Doğu kapısı
- Üniversite-tarım
- Göletler-barajlar
- Kamu-özel-sivil
- Turizm-yaşam

Koruma
- Surlar
- Medeniyetler cemiyeti
- Diyar
- Kültür üssü
- Mezopotamya

Kapasite
- Doğal kaynaklar
- Tarihi doku
- Maneviyat
- Biyolojik çeşitlilik
- Doğal

Kalkınma
- Kadın ve Genç Nüfus
- Nitelikli iş gücü
- Tarım
- Su kayakları

Kimlik
- Mezopotamya
- Kaleli kent
- Geleneksel Doku

Katılım
- Madencilik
- Tanıtım
- Turizm ve kültür
- Tekstil
- Tarım

Kurgu
- Altın Üçgen
- Kentsel Koridorlar
- Bölge Kent

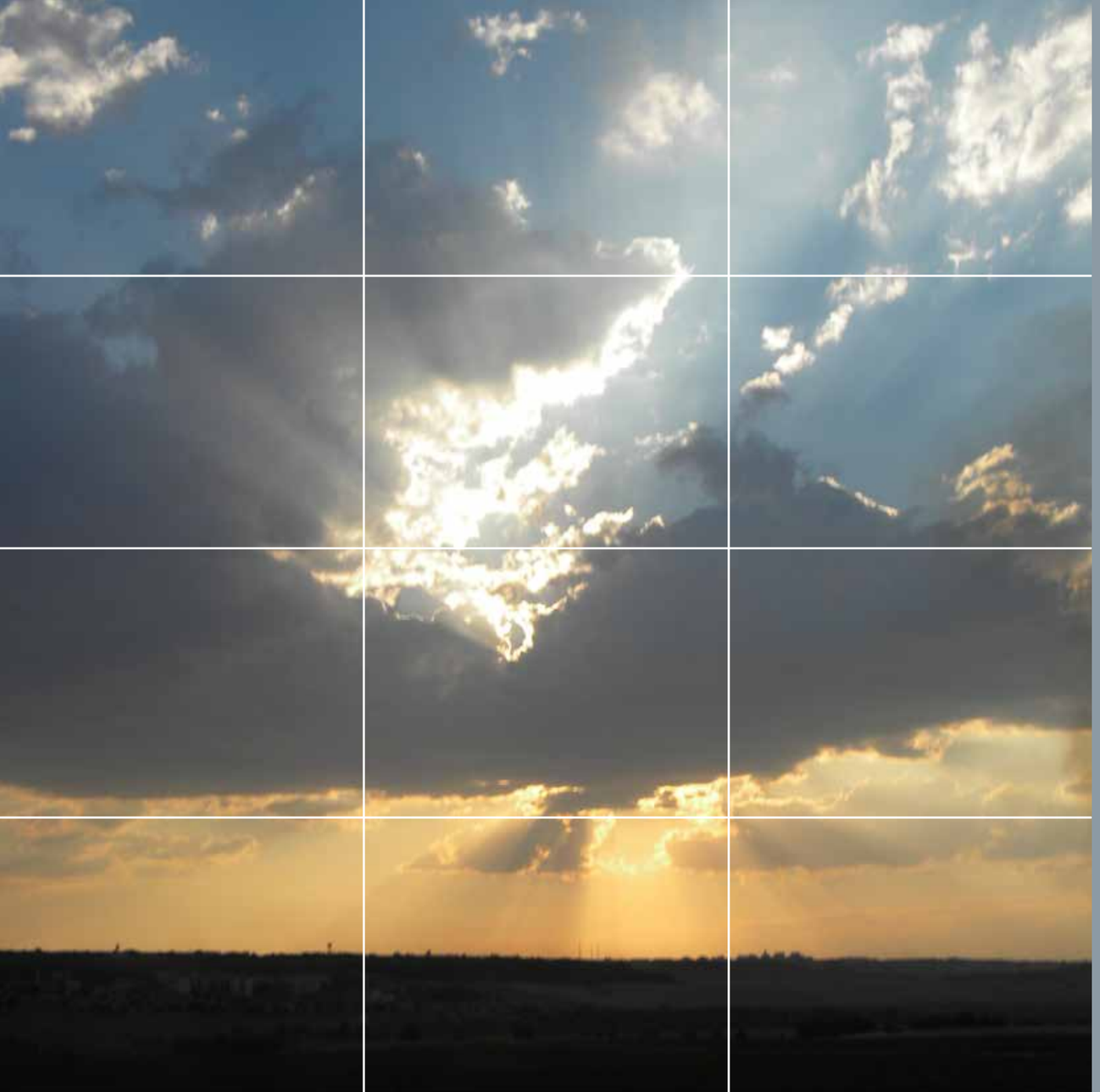

BÖLÜM 02

STRATEJİK BAKIŞ

Bölgesel İşbirliği
Kent Kurgusu

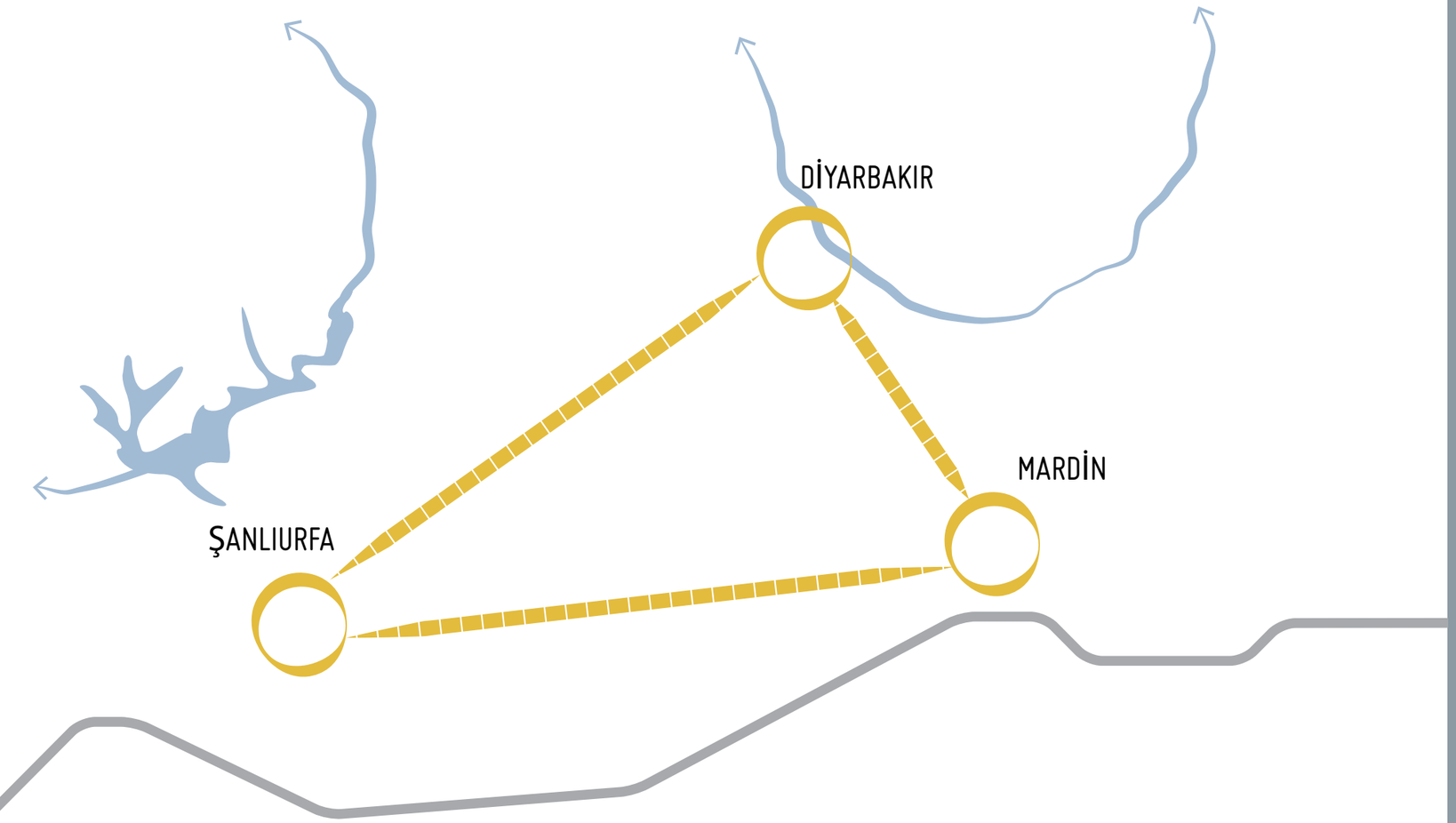

BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ

DİYARBAKIR, BÖLGE İÇİNDE HANGİ STRATEJİK ROLÜ ÜSTLENECEK?

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin odak noktası olan Diyarbakır, aynı zamanda Ortadoğu ülkelerine açılan bir kapı niteliğindedir. Diyarbakır'ın, köklü geçmişi ve eşsiz kültür varlıkları ile Türkiye için önemli bir turizm kenti olması için girişimlerde bulunulmalıdır. Topraklarında bulunan sayısız maden zenginlikleri ve üretim potansiyeli kenti aynı zamanda ekonomik düzeyde de ileri götürmelidir.

Mezopotamya bölgesinde yer alması, sınırları içinde barındırdığı ticaret yolları, stratejik konumu, tarım toprakları ve su kaynakları Diyarbakır'ı sadece tek bir safta değil birçok konuda ileri götürebilecek düzeydedir. Kentin GAP kapsamında yer alması ve ulaşım bakımından merkez konumunda olması da, Diyarbakır'ın bölgede yer alan önemli bir ticaret merkezi ve turizm kenti olmasına büyük katkıda bulunacaktır.

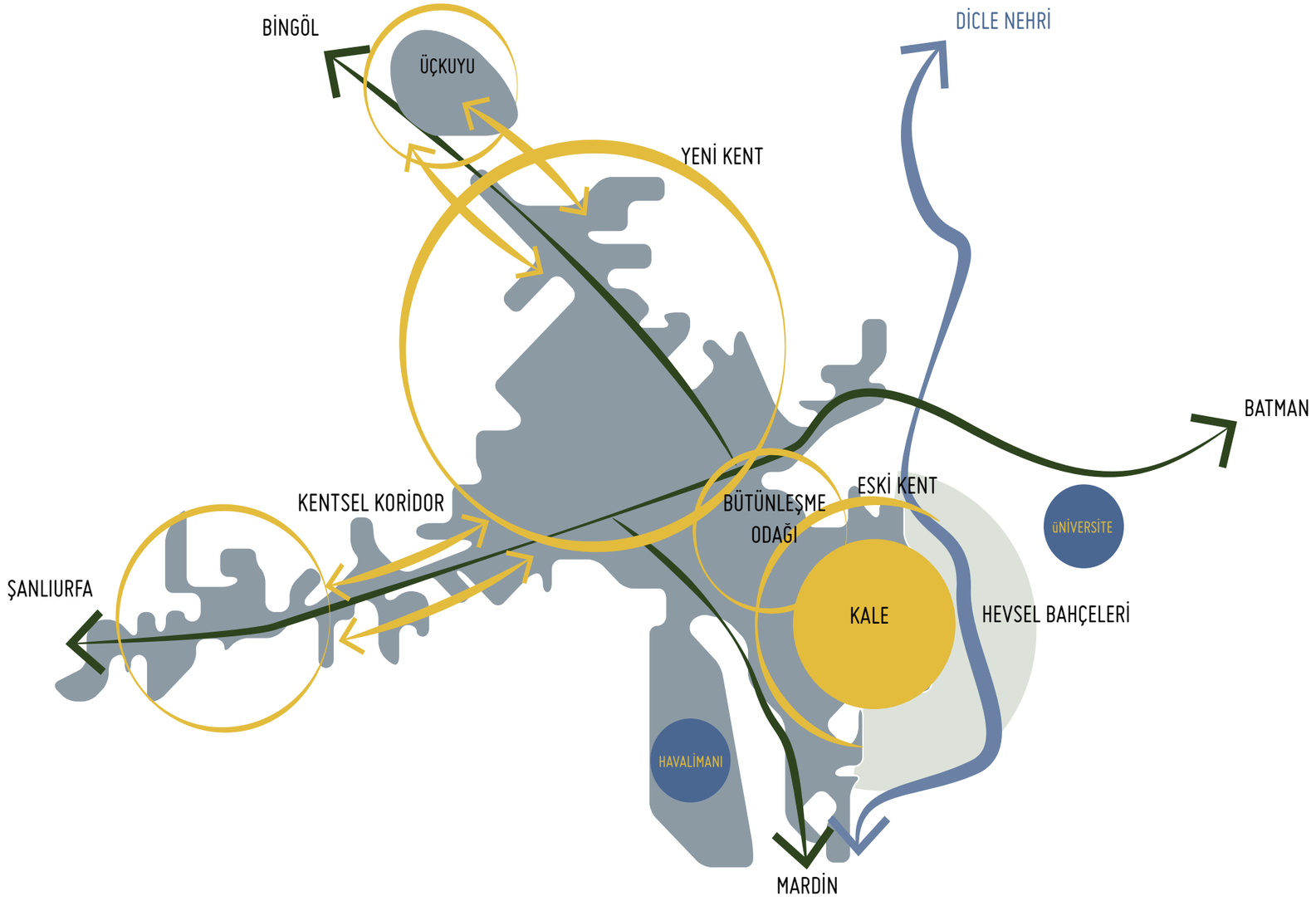

KENT KURGUSU

YENİ KENT KURGUSU NE OLACAK?

Kentin makroformu analiz edilip, büyüme yönü belirlenerek makroform alternatifleri üretilmelidir. Yaşanabilir ve yaşam standartları yüksek bir kent için sağlıklı yapılaşma sağlanmalı; turizm ve ticaret merkezi odağı benimsenerek, bu odağın kente entegrasyonunun önemi vurgulanmalıdır.

Göz önünde bulundurulması gereken öncelikler:

- Makroform alternatiflerinin üretilmesi
- Bulunduğu bölge içinde işbirliğinin sağlanması (Adıyaman, Şanlıurfa, Mardin)
- Dicle Vadisi'nin öneminin ortaya konması
- Ticari faaliyetlerin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılması
- Tarımsal faaliyetlerin artırılması
- Turizm odağı yaratılmasıdır

BÖLÜM 03

VİZYON
Bölgesel Vizyon
Kentsel Vizyon

BÖLGESEL VİZYON

ORTADOĞU'NUN KAPISI,
MEZOPOTAMYA'NIN KÜLTÜREL ÜSSÜ

KENTSEL VİZYON

KÜLTÜR VE TİCARET
KORİDORUNUN MERKEZ ÜSSÜ

BÖLÜM

04

3X3 VİZYON ve EYLEM ÇERÇEVESİ

Vizyon Çerçevesi

Eylem Çerçevesi

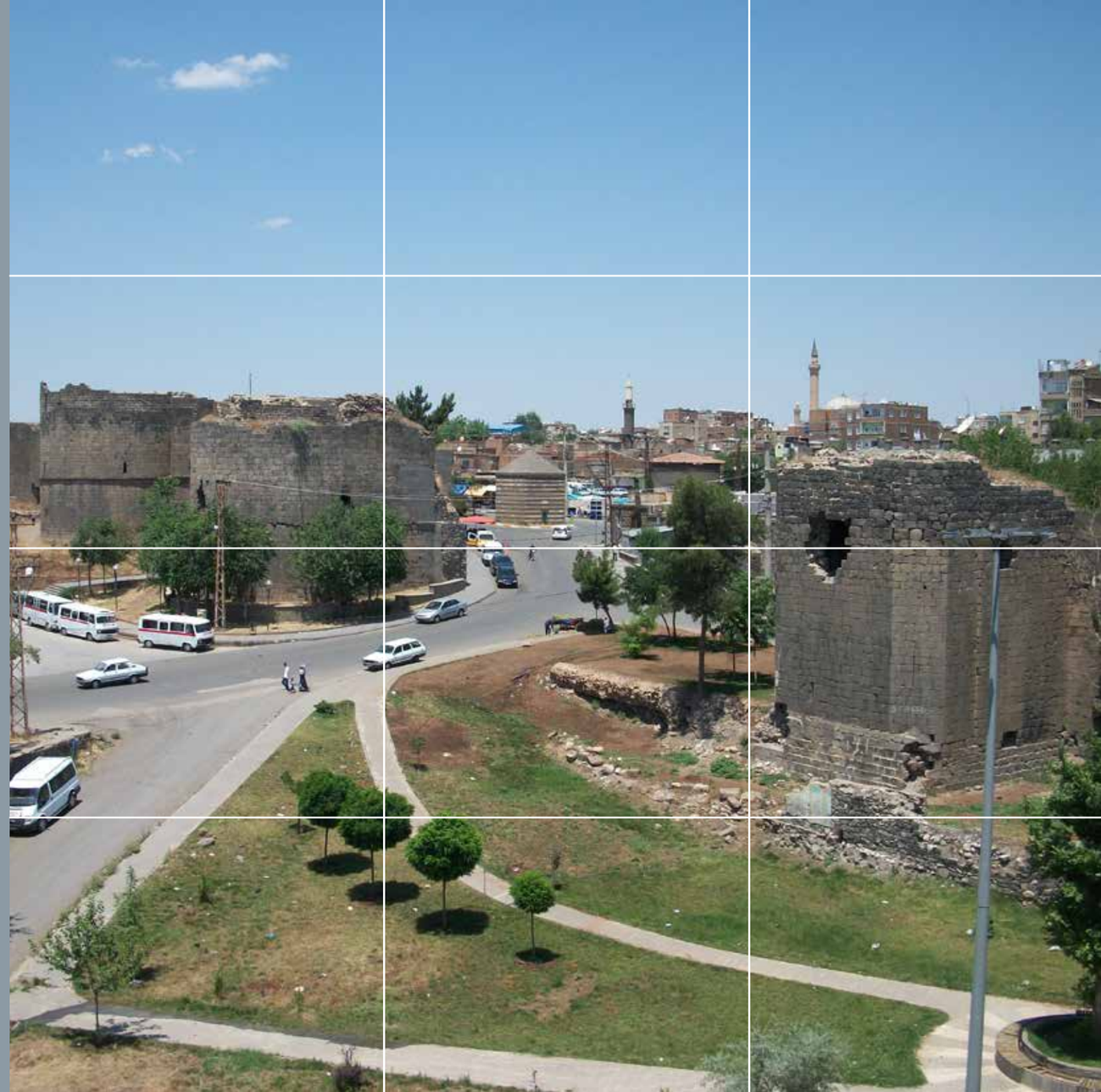

3 X 3

VİZYON ÇERÇEVESİ

1 FARKLILIK

1. **Kavşak:** ‘Hizmet Merkezi’
2. **Doğal Kaynaklar:** ‘Zengin Ekosistem’
3. **Kültür Havzası:** ‘Turizm Kenti Yaratmak’

2 TEMA

1. **Merkez:** ‘Ortadoğu’nun Kapısı’
2. **Çeşitlilik:** ‘Sektörel Döngü’
3. **Koruma:** ‘Var Olanı Yaşatmak’

3 STRATEJİ

1. **Kalkınma:** ‘Potansiyelin Kullanılması
2. **Dönüşüm:** ‘Kend(t)ine Dönüş’
3. **Bütünleşme:** ‘Etnik Coğrafya’

DİYARBAKIR’IN GELECEĞİ

EYLEM ÇERÇEVESİ

1 SEKTÖR

1. **Ticaret:** ‘Üretim Çeşitliliği’
2. **Turizm:** ‘Kültür Odağı’
3. **Maden:** ‘Mermer Diyarı’

2 PROGRAM

1. **Ekonomi:** ‘Ticari Koridor’
2. **Sosyal** ‘Organizasyon Kenti’
3. **Çevresel:** ‘Su Kenti’

3 PROJE

1. **Koridor** ‘Ticari ve Turizm Merkezi’
2. **Entegrasyon:** ‘Kurumlar Arası İş Birliği‘
3. **Çevre:** ‘Doğal çevre’

3 FARKLILIK

1 Kavşak

Hizmet Merkezi

Diyarbakır, coğrafi bölge ve havzalar içinde bulunmasından dolayı ülke içinde önemli bir yere sahiptir. Dicle Havzası'nda yer alan kent aynı zamanda Doğu Anadolu ve Karadeniz bağlantısı üzerinde yer almaktadır.
Dicle Nehri'ni topraklarında barındırması ve tarihinde İpek Yolu'nu sınırları içinde barındırması Diyarbakır'ın stratejik konumunu güçlendiren en önemli etmenlerdir. Bunun yanında Ortadoğu ülkelerine olan yakınlığı ve dış ülke ilişkileri de bu önemi artırmaktadır.

2 Doğal Kaynaklar

Zengin Ekosistem

Bölge içerisinde bulunan birçok önemli doğa varlığının yanı sıra, Diyarbakır Dicle Nehri'ni şehrin içinde karşılaması nedeniyle büyük bir öneme sahiptir. Maden yatakları bakımından da oldukça zengin olan kentte metalik madenler, sanayi madenleri ve enerji madenleri vardır. Bunun yanı sıra Çermik İlçesi'nde bulunan kaplıcalar da önemli yer altı kaynaklarındandır. Güneş enerjisi ise kent için büyük bir önem arz etmektedir. Türkiye'de kurulan ilk Güneş Evi bu kenttedir. Ayrıca tarım arazilerinin çokluğu ve GAP kapsamındaki sulama imkânları, bölgedeki tarımsal alanların yoğun bir şekilde kullanılmasına olanak sağlamaktadır.

3 Kültür Havzası

Turizm Kenti Yaratmak

Diyarbakır, Anadolu ve Mezopotamya medeniyetlerinin geçiş bölgesinde yer aldığı için tarihi bir önem arz etmektedir. Anadolu ve Avrupa'nın arasında bir köprü görevi gören Diyarbakır'ın tarihi çok eski zamanlara dayanmaktadır. Topraklarında barındırdığı kültürel miraslar ve tarihi değerler kentin turizm potansiyelini oldukça artırır niteliktedir. M.Ö. 2000'li yıllarda yapıldığı düşünülen surlar UNESCO'nun kültürel miras ön listesinde yer almaktadır. Sahabeler kenti olarak adlandırılabilecek Diyarbakır, sınırları içinde birçok türbe, mescit, cami ve kilise barındırmaktadır.

3 TEMA

1 Merkez

Ortadoğu'nun Kapısı

Diyarbakır'ın stratejik konumu, dış ülkelerle olan ticari ilişkisi, maden yatakları, kültür varlıkları, bulunduğu bölge içinde Diyarbakır kentini ön plana çıkarmaktadır. Ortadoğu ülkeleri ile ihracat oranları yüksek olan ve turizm potansiyeli bakımından zengin olan Diyarbakır'ın bulunduğu bölge içinde merkez konumunda olması beklenmektedir. Ulaşım ağlarının oluşturduğu bir düğüm noktası olarak da ifade edilebilecek kentin; sağlık, turizm, ekonomik ve turizm sektörlerinde ön planda olması hedeflenmektedir.

2 Çeşitlilik

Sektörel Döngü

Diyarbakır'ın doğal ve kültürel varlıkları, kentte yaşayan sosyal grupların çeşitliliği, ulaşım alternatiflerinin varlığı, Diyarbakır için büyük bir zenginlik yaratmaktadır. Hizmetler sektörü yüzdesinin diğer sektörlere göre oldukça fazla olması, kentin zenginliklerinin tam anlamıyla kullanılamadığını göstermektedir. Bu sebeple var olan potansiyellerin kullanılması ve kentin kalkınması için kent zenginliklerinin ön plana çıkarılması beklenmektedir.

3 Koruma

Var Olanı Yaşatmak

Kent için büyük önemi olan Hevsel Bahçeleri ve kültürel mirasların korunması ve yaşatılabilmesi büyük önem arz etmektedir. Tarımsal faaliyetler ve doğal kaynaklar için su kirliliği ortadan kaldırılmalı; kültürel mirasların gelecek nesillere de aktarılabilmesi ve ülke genelinde bilinirlik düzeyinin artırılması amacıyla korunması için gereken özenin gösterilmesi gerekmektedir.

3 STRATEJİ

1 Kalkınma

Potansiyelin Kullanılması

Zengin bir kültürel mirasa sahip olması, bölge içindeki konumu, doğal kaynakları ve ticari faaliyetleri Diyarbakır'ın bölge içindeki önemini vurgulamaktadır. Bu bağlamda sahip olduğu zenginliklerin canlandırılması, değerlendirilerek yeniden hayat bulması Diyarbakır'a yeni bir vizyon kazandıracak; bölgesel ve ülkesel konumundaki önemini artıracaktır.

2 Dönüşüm

Kend(t)ine Dönüş

İl sınırları içerinde yer alan kırsal alanlarda yaşayanlar, kente göç ettikleri için kırsal nüfus oldukça azalmış ve bu durum bir sorun haline gelmiştir. Tarımsal faaliyetlerin azalması, kentleşme sorunuyla birlikte ortaya çıkan sağlıksız yapılaşma şekilleri gibi sorunlar da görülmeye başlanmıştır. Bununla birlikte Diyarbakır'da mühendislik hizmeti almamış yapı stoku oranı oldukça fazladır. Geleneksel dokuyla örtüşmeyen kent dokusunun yarattığı ve plansız yapılaşmanın sebep olduğu problemler ortadan kaldırılarak dönüşüm sağlanmalıdır.

3 Bütünleşme

Etnik Coğrafya

Zengin bir kültürel mirasa sahip olan Diyarbakır'ın kır ve kent ilişkisi geliştirilmelidir. Yoğun göçle artan kent nüfusunun yarattığı kentleşme sorunuyla birlikte, toplumun yaşam kalitesi standartların altına düşmeye başlamıştır. Bu sebeple toplum bilinçlendirilmeli, kır-kent dengesi sağlanarak kırsal alanlara dönüş politikaların öneminin tekrar vurgulanması gerekmektedir. Kırsal alanların yaşatılmasıyla birlikte kent bütünlüğü sağlanacaktır.

3 SEKTÖR

1 Ticaret

Üretim Çeşitliliği

Diyarbakır'da öne çıkan sektörler arasında madencilik ve taş ocakçılığı vardır. Bunları sanayi ve tarım sektörü izlemektedir. Bunların yanında, arıcılık ve ipek böcekçiliği faaliyetleri ve tekstil sektörü faaliyetleri de büyük önem taşımaktadır. Ancak bu kapasite artırılabilir. Diyarbakır'ın Ortadoğu ülkelerine yakın oluşu, ulaşım ve taşımacılıkta kolaylık sağladığı için ithalat oranları bu durumdan olumlu etkilenmektedir. Bütün bunlar sonucu, Diyarbakır'ın ticari bir merkez konumuna yükselmesi beklenmektedir.

2 Turizm

Kültür Odağı

Diyarbakır, Anadolu ve Mezopotamya medeniyetlerinin geçiş bölgesinde yer aldığı için; tarihi bir önem arz etmektedir. Bu sebeple, kültürel mirası oldukça zengindir. Çin'den başlayarak Anadolu aracılığıyla Avrupa'ya kadar uzanan tarihi İpek Yolu üzerinde bulunun Diyarbakır, önemli bir ticaret merkezi olarak günümüze kadar gelmiştir. Kent, o dönemden kalma kervansaraylar ve hanlar barındırmaktadır. Başta Diyarbakır Surları olmak üzere, barındırdığı bütün medeniyetlerin izlerini taşıyan tarihi ve kültürel dokusuyla, bulunduğu bölge içinde öne çıkmaktadır. Bunun yanında doğal su kaynakları ve kaplıcalarıyla da bilinen Diyarbakır'ın, bulunduğu bölgede turizm üssü olması hedeflenmektedir.

3 Maden

Mermer Diyarı

Diyarbakır, sahip olduğu coğrafya ve jeoloji dolayısıyla çeşitli bir maden cevheri barındırmaktadır. Kent genelinde öne çıkan maden mermerdir. 3.000.000 m³ rezerv kentin farklı ilçelerine dağılmış durumdadır. Yörede üretilen ve blok verimi yüksek olan bej mermer yatakları kent ve bölgesi için önemli bir gelir kaynağıdır. Bunun dışında uluslararası pazarda talep edilen mermer türleri de yine bu yörede yaygın olarak çıkarılmaktadır. Mermer kent için yüksek gelir getiren bir yatırım aracı olarak öne çıkmaktadır.

3 PROGRAM

1 Ekonomi

Ticari Koridor

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Diyarbakır, bulunduğu bölge içinde öne çıkmaktadır. Kente havayolu, demiryolu ve karayolu imkanlarıyla ulaşılabildiği için, ulaşımdaki bu çeşitlilik ekonomik açıdan da kente avantaj sağlamaktadır. Ekonomik kalkınmanın tam anlamıyla sağlanması için; nitelikli iş gücü yaratılmalı, teşvik politikaları oluşturulmalı, istihdam olanakları artırılmalı ve Diyarbakır'ın lojistik merkez vasfı benimsenerek, uluslararası ölçekte kentin ticari varlığı pekiştirilmelidir.

2 Sosyal

Organizasyon Kenti

Köklü bir geçmişe sahip olan Diyarbakır, yüzyıllar boyunca sınırları içerisinde birçok toplumdan bireyi barındırmıştır. Bu sebeple, çeşitli etnik grupları hala topraklarında barındırmaktadır. Bunun dışında genç nüfusun fazla olması da bir avantajdır. Eğitim seviyesinin beklenen düzeyin altında olması sebebiyle, kentte eğitim programlarının artırılması gerekmektedir. Diğer bir yandan sosyal hayata kazandırılması gereken kadınlar ve çocuklar için kamu ve özel sektörün iş birliği içinde olması ve de, sivil toplum örgütlerinin bu tür programlara ön ayak olması gerekmektedir. Sosyal gruplar arasındaki eşitsizliğin kaldırılmasıyla, toplumsal kalkınma sağlanacak, böylelikle Diyarbakır var olan potansiyelini gün yüzüne çıkarabilecektir.

3 Çevresel

Su Kenti

Birçok doğal kaynağa sahip olan Diyarbakır, sınırları içerisinde farklı ekosistemler de barındırmaktadır. Su kaynakları bakımından oldukça zengin olan kentin, park ve orman alanları artırılarak kentlinin yeşille etkileşimi kuvvetlendirilmelidir. Doğal kaynakların gelecek nesillere aktarılabilmesi ve doğal dengenin sağlanabilmesi için kaynakların korunması gerekmektedir.

3 PROJE

1 Koridor

Ticari ve Turizm Merkezi

Diyarbakır'ın bulunduğu bölge itibari ile kentin ticari ve turizm faaliyetleri için merkez olması beklenmektedir. Var olan kaynakların, dış ilişkilerin ve ticari faaliyetlerin, ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtılarak ticari faaliyetlere teşvikin sağlanması gerekmektedir. Bunun yanında, Diyarbakır'ın kültürel varlıkları da tanıtılarak turizm potansiyeli açığa çıkarılmalı, teknik altyapı geliştirilmelidir.
-Üretim ve ihracat faaliyetlerinin geliştirilmesini sağlamak (nitelikli iş gücü, istihdam olanakları, teşvik politikaları, kongre turizm faaliyetleri)
-Sahip olduğu turizm potansiyellerini her alanda işleyerek, Mezopotamya'nın turizm odağı haline getirmek (koruma, yaşatma, tanıtım faaliyetleri, bilinçlendirme, inanç turizmi, sağlık turizmi)

2 Entegrasyon

Kurumlar Arası İşbirliği

Kalkınma ve bütünleşme için üretilen stratejilerde üniversite ile iş birliği yapılması gerekmektedir. Sosyal grupların çeşitliliği ve ekonomik statülerinin farklılığı kentte dezavantajlı grupların oluşmasına neden olmuştur. Bu sebeple var olan sorunlar, ekonomik ve sosyal yapının geliştirilmesi, ticari ilişkilerin güçlendirilmesi ve inovatif stratejilerin desteklenmesi ile çözülmelidir.
- Dezavantajlı ve yoksul grupların sosyal ve ekonomik hayata entegre edilmesi (Sağlıksız yapılaşmış alanların kimliğini kaybetmeden yenilenmesini veya yeniden yapılanmasını sağlamak, rehabilitasyon ve eğitim programlarının üretilmesi gerekmektedir.)
-Uluslararası ilişkilerin ve dış ticaretin gelişmesine uygun ağların oluşturulması ve geliştirilmesi (ulaşım ağlarının güçlendirilmesi, teknolojinin her alanda kullanılmasının sağlanması, kurumlar arası iş birliğinin sağlanması gerekmektedir.)

3 Çevre

Doğal Çevre

Kentin kimliğini oluşturan tarihi ve doğal çevrelerde, kentsel sit alanlarında, doğal çevreyi tehdit eden etmenler ortadan kaldırılmalıdır. Bu tür alanlarda bulunan veya etki eden kötü koşullara sahip yapılar, sağlıklaştırma ve rehabilitasyon işlemleriyle kültürel dokuya tekrar kazandırılmalıdır. Ayrıca, fiziksel dönüşüm stratejilerinin yanı sıra, sosyal ve ekonomik önlemlerde alınarak çevrenin korunması sağlanmalıdır.
- Kültürel mirasın korunması, toplumun bilinçlendirilmesi ve tanıtım faaliyetlerinin artırılması (tur ve eğitim programları düzenlenmeli, restorasyon çalışmaları gerçekleştirilmelidir.)
- Çevreye zararlı fonksiyonların yeniden düzenlenmesi (atık toplama tesisleri iyileştirilmelidir)
-Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını artırmak (güneş enerjisi ve rüzgar enerjisi kullanımını artırmak, sürdürülebilir bir kent için gübre, su gibi doğal kaynaklardan enerji üretmek gerekmektedir.)

BÖLÜM 05

Diyarbakır'ın Geleceği için 10 Temel İlke

DİYARBAKIR'IN GELECEĞİ İÇİN 10 TEMEL İLKE

1. Geçiş Koridorunun Odak Noktası : Orta Doğu'ya Yakınlık
2. Tarihi Değerler : Mezopotamya'nın Ticaret Merkezi
3. Bölgesel Kalkınmada Lider: Tanıtımın Önemi
4. Doğal Kaynaklar: Geleceğe Miras
5. Üretim Potansiyeli : Üretim Ağlarının Gelişimi
6. Kültür : Tarihi Yansıtmak ve Yaşatmak
7. Toplumsal Eşitlik : Sosyal Topluma Doğru
8. Verimli Tarım ve Sulama Faaliyetleri: GAP'ın Bereketi
9. Katılım ve Teşvik Politikaları : Kentsel Gelişim
10. Ekonomik Güç : Maden Sektörü

GEÇİŞ KORİDORUNUN ODAK NOKTASI:
Orta Doğu'ya Yakınlık

Asya ve Avrupa kıtaları arasında bir köprü görevi gören Türkiye için Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde özellikle Diyarbakır Ortadoğu'yla bağlantı sağlayan bir koridor niteliğindedir. Bu bölge içinde Diyarbakır'ın ulaşım ağları üzerinde yer alması, Ortadoğu'ya yakınlığı ve sahip olduğu değerler, bu koridorun odak noktası haline gelmesini sağlayacaktır.

02

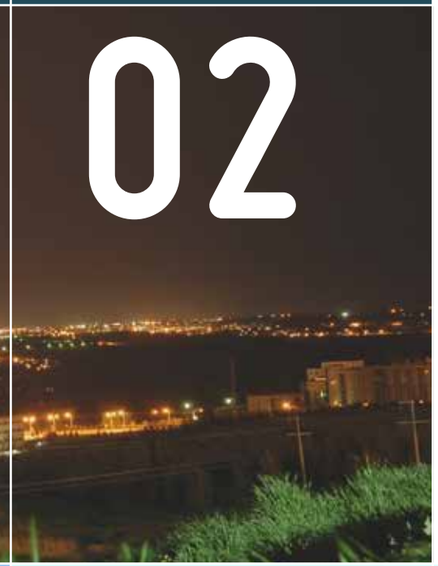

TARİHİ DEĞERLER:
Mezopotamya'nın Ticaret Merkezi

Diyarbakır, Mezopotamya bölgesinde yer aldığı için topraklarında birçok medeniyeti barındırmıştır. Çin'den başlayarak Anadolu aracığıyla Avrupa'ya kadar uzanan tarihi İpek Yolu üzerinde bulunun Diyarbakır, önemli bir ticaret merkezi olarak günümüze kadar gelmiştir. Dicle (Tigris) Nehri'ni de bünyesinde barındıran bu kentin kıyıları, gelişen bir uygarlık merkezi olma özelliğini korumuştur. Özellikle surlarda medeniyetlerin izleri kitabe, süsleme, figür, kapı veya görkemli burç şeklinde görülmektedir. Tüm bunlar, kentin tarihinin ne kadar mühim olduğunun göstergeleridir. Bu sebeple, tarihi ve kültürel değerlerin korunması ve yaşatılması gerekmektedir.

01

BÖLGESEL KALKINMADA LİDER :
Tanıtımın Önemi

Mardin, Şanlıurfa gibi kültürel mirası fazla olan kentlere komşu olan kentin, ticari ve turizm faaliyetleri diğer kentlere göre daha üst seviyededir. Bunun yanı sıra tarım, sanayi, madencilik ve turizm faaliyetlerini de içinde barındırmaktadır. Bu sebeple GAP kapsamında ve bulunduğu bölge içinde lider bir konumda olması kalkınma ve tanıtım açısından önemli bir araç olacaktır.

03

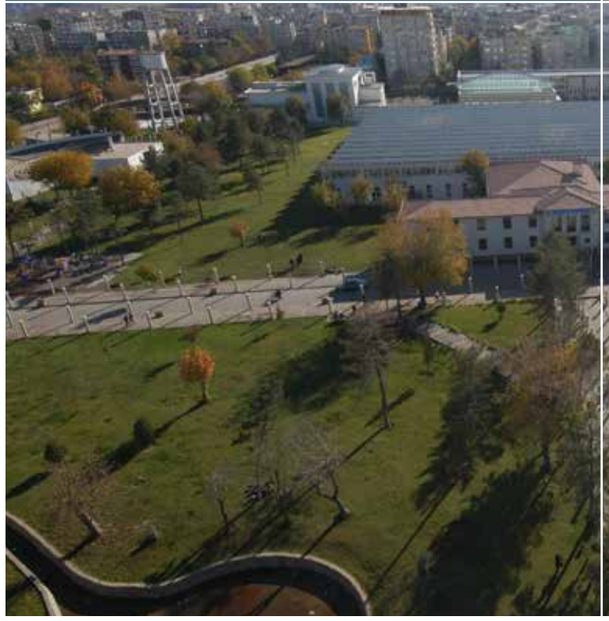

DOĞAL KAYNAKLAR:
Geleceğe Miras

Güneydoğu Anadolu Bölgesi toprakları birçok çeşitli doğal kaynağa sahiptir. Göller, nehirler, yer altı kaynakları, göletler, dağlar gibi doğal oluşumlar bölgenin coğrafi yapısını zenginleştirmiştir. Diyarbakır'dan Türkiye'nin en önemli akarsularından Dicle Nehri geçmektedir. Bunun yanı sıra, sulama göletleri, göller, jeotermal alanlar, ovalar, höyükler gibi zengin bir çeşitliliği de barındırmaktadır. Bu çeşitlilik sayesinde Diyarbakır topraklarında farklı ekosistemler de barındırmaktadır. Coğrafi konumu sebebi ile yenilenebilir enerji kaynaklarından güneş enerjisi büyük önem arz etmektedir.. Bu sebeple, doğal oluşumların ve doğal kaynakların gelecek nesillere bırakılabilmesi ve zarar görmemesi için kirlilik önlenmelidir. En önemli kirlilik sebeplerinden atık suların nehre dökülmesi engellenmeli ve doğaya saygı gösterebilecek nitelikte kararlar alınarak kaynaklar korunmalıdır.

04

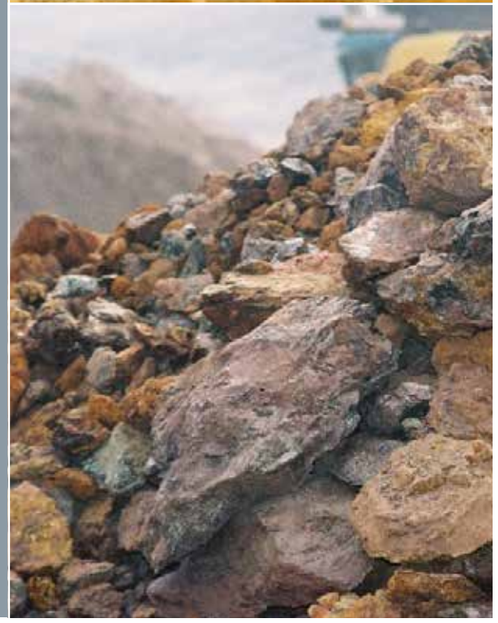

ÜRETİM POTANSİYELLERİ:

Üretim Ağlarının Gelişimi

Kentin birçok sektörde üretim ağlarına katılıyor olması, üretim potansiyelinin ne kadar yüksek olduğunun göstergelerindendir. Özellikle madencilik, tarım, ipek böcekçiliği, arıcılık gibi sektörlerde nitelikli iş gücü ve daha fazla istihdam yaratacak projeler üretilerek bu tür ürünlerin markalaşması ve üretim değerlerinin artırılması sağlanabilir.

06

05

KÜLTÜR:

Tarihi Yansıtmak ve Yaşatmak

Diyarbakır, sınırları içerisinde birçok kültürel alan barındırmaktadır. Eşsiz bir tarihe sahip olan Diyarbakır'ın tarihini yansıtması ve yaşatabilmesi için tanıtım faaliyetlerinin artırılması, başka toplumların bu kültürden haberdar olması ve festivallerin kent ölçeğinden ziyade ülke ölçeğinde olması sağlanmalıdır. Mevcut müzeler, kütüphaneler, gezi rotaları vb geliştirilmeli ve katılım teşvikleri artırılmalıdır.

TOPLUMSAL EŞİTLİK:
Sosyal Topluma Doğru

Diyarbakır'ın 5.bölge merkezi konumunda olması kentin metropoliten özellik kazanmasına sebep olmuştur. Bu durumla birlikte kentin nüfusu hızla artışı göstermiştir. Bunun sonucunda toplumda sosyo-ekonomik dengesizlikler ortaya çıkmıştır. Farklı etnik kökenleri barındıran kentte sosyal eşitliğin sağlanması ve sosyalleşemeyen toplumların sosyal hayata kazandırılması gerekmektedir. Diyarbakır'ın kalkınmasında gerekli olan en önemli etkenlerden bazıları toplumun bilinçlendirilmesi ve toplumda eşitliğin sağlanması olmalıdır.

08

VERİMLİ TARIM ve SULAMA FAALİYETLERİ:GAP'ın Bereketi

GAP kapsamında bulunun Diyarbakır'da çok sayıda su kaynağı bulunmaktadır. Topografik yapı nedeniyse tarım arazileri oldukça elverişli durumdadır. Nitelikli tarımsal iş gücü ve gerekli sulama programlarıyla daha verimli ve daha çeşitli ürün üretilmesi hedeflenerek tarımsal alanda da kalkınma sağlanmalıdır.

07

KATILIM ve TEŞVİK POLİTİKALARI:

Kentsel Gelişim

Mardin, Şanlıurfa gibi kültürel mirası fazla olan kentlere komşu olan kentin, ticari ve turizm faaliyetleri diğer kentlere göre daha üst seviyededir. Bunun yanı sıra tarım, sanayi, madencilik ve turizm faaliyetlerini de içinde barındırmaktadır. Bu sebeple GAP kapsamında ve bulunduğu bölge içinde lider bir konumda olması kalkınma ve tanıtım açısından önemli bir araç olacaktır.

09 10

EKONOMİK GÜÇ:

Maden Sektörü

Diyarbakır'ın zengin yer altı kaynakları, kentte madencilik sektörünün gelişmesini sağlamıştır. Çevre kentlere oranla daha zengin kaynaklara sahip olan kentin sadece Türkiye için değil, uluslararası düzeyde de madencilik sektöründe ön saflarda yer alması sağlanmalıdır.

www.kentselvizyon.org